

VIERASLAJITIEDOTE

Vieraslajit ovat eläin-, kasvi- ja muita eliölajeja, jotka ovat levinneet luontaiselta levinneisyysalueeltaan uudelle alueelle ihmisen mukana joko tahattomasti tai tarkoituksella. Jotkin vieraslajeista menestyvät erityisen hyvin ja aiheuttavat vakavaa vahinkoa alkuperäislajeille, viljelykasveille tai metsätaloudelle. Ne voivat myös vaikuttaa ihmisten, eläinten tai kasvien terveyteen ja vähentää kiinteistöjen arvoa. Haitalliset vieraslajit on lueteltu sekä EU:n että Suomen vieraslajiluetteloissa. Etelä-Savon alueella välitöntä torjuntaa vaativia lajeja ovat mm. **jättiputket, kurturuus, jättipalsami ja espanjansiruetana.**

Vieraslajiluetteloon (EU:n tai Suomen) kuuluvaa haitallista vieraslajia ei saa tuoda Suomeen, kasvattaa, myydä tai markkinoida. Lajin päästäminen ympäristöön on kielletty. Torjunnasta vastaa maanomistaja tai haltija (esim. vuokraaja). Kasvattamiseksi katsotaan myös passiivinen ylläpitäminen. Tärkeintä on estää lajien leviäminen, mutta tavoitteena pitäisi olla lajin poistaminen kokonaan.

Vieraslajeja koskevia velvoitteita ja kieltoja valvoo ELY-keskus. Kuntien vastuulla on **seurata ja torjua vieraslajien esiintymistä kunnan omistamilla maa-alueilla** ja tehdä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa vieraslajien torjumiseksi. Torjunnassa huomioidaan, että toimenpiteiden ja niiden kulujen pitää olla esimerkiksi kustannuksiltaan kohtuullisia.

Vieraslajien torjunta on tehokkainta silloin, kun vieraslajin kasvusto tai esiintymä on vielä pieni, ja kasvukausi on vielä alkuvaiheessa (alkukesä). Vieraslajien torjuntaa on syytä varautua toistamaan useana vuonna peräkkäin koska vieraslajien siemenet säilyvät maaperässä kauan. Vieraslajijätteen kompostoinnissa on hyvä huomioida, että kompostointi ei tuhoa vieraslajien siemeniä. Paikalliselta jäteyhtiöltä tulee varmistaa, kuinka jäteyhtiö ottaa vastaan vieraslajijätettä. Vieraslajien tunnistamisesta, torjunnasta ja vieraslajijätteen hävittämisestä löytyy ohjeita mm. vieraslajit.fi -sivustolta. Sivustolle voi myös ilmoittaa vieraslajihavainnoista. Vieraslajien torjuntaan saa ohjeita myös ely-keskusten valtakunnallisesta ympäristöasioiden asiakaspalvelusta, puh. 0295 020900.

VieKas LIFE (2018–2023) oli haitallisten vieraskasvilajien kartoitukseen, torjuntaan ja tietoisuuden levittämiseen keskittyvä hanke, joka päättyi vuonna 2023. Etelä-Savon alueella hanke keskittyi jättipalsamin torjuntaan. Toiveena on, että hankkeessa mukana olleissa kohteissa vieraslajin torjunta jatkuu edelleen vapaaehtoisvoimin. Useissa kunnissa (mm. Mikkeli) on otettu käyttöön **Crowdsorsa -mobiilipeli**, jonka avulla vieraslajiesiintymät voi merkitä kartalle, videoida vieraslajien torjunnan ja ansaita rahaa pelissä mukana olevien vieraslajien torjunnasta.

Lisätietoa: <https://vieraslajit.fi/> ja <https://viekas.laji.fi/>

Ympäristötarkastajat Henna Koivusalo, puh. 050 311 7135 ja Eveliina Turtiainen, puh. 040 168 1337, Mikkelin seudun ympäristöpalvelut